

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Regeling nationaliteit zeeschepen

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl.

1. Wat is de aanleiding?

In juni 2022 is door het parlement de Rijkswet nationaliteit zeeschepen (Rnz) aangenomen. Deze Regeling nationaliteit zeeschepen is een nadere uitwerking van de Rnz.

In de Rnz zijn regels opgenomen omtrent het verlenen van de nationaliteit van het Koninkrijk der Nederlanden aan zeeschepen en de afgifte van zeebrieven. Met deze rijkswet, die gelding heeft in het hele Koninkrijk, wordt invulling gegeven aan artikel 91 van het op 10 december 1982 te Montego-Bay tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Trb. 1983, 83; hierna: VN-Zeerechtverdrag) en aan artikel 3, eerste lid, onderdeel e, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden.

Met de Rnz zijn twee belangrijke wijzigingen doorgevoerd: Er is voorzien in de bevoegdheid om de vlagregistratie van een zeeschip bij wijze van sanctiemaatregel door te halen en er zijn middels de 'bareboat-out' constructie mogelijkheden gecreëerd om het schip tijdelijk uit te schrijven uit het Nederlandse vlagregister, zodat het, bijvoorbeeld omdat een specifieke opdracht in het buitenland daartoe noodzaakt, tijdelijk onder een andere vlag kan opereren. Bij bareboat-out blijft de teboekstelling in Nederland in stand. Om ontneming van nationaliteit als sanctiemaatregel en bareboat-out mogelijk te maken is met de rijkswet een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de privaatrechtelijke teboekstelling en publiekrechtelijke vlagregistratie. Teboekstelling is voor veel reders nodig om te voorzien in financiering van het zeeschip door middel van een scheepshypotheek.

De onderhavige Regeling nationaliteit zeeschepen (hierna: de Regeling) geeft in het bijzonder nadere invulling aan de scheiding tussen teboekstelling en vlagverlening die door de Rnz wordt bewerkstelligd. Daarnaast bevat de Regeling een nadere uitwerking van de bescherming van de arbeidsrechtelijke positie van zeevarenden in geval een schip tijdelijk omvlagt.

2. Wie zijn betrokken?

De volgende groepen worden geraakt door het voorstel:

- Reders, rompbevrachters en eigenaren die in Nederland geregistreerde schepen hebben

- Reders, rompbevrachters en eigenaren die overwegen schepen in Nederland te registreren
- Zeevarenden op Nederlandse schepen

Het voorstel is daarom afgestemd met de belangrijkste vertegenwoordigers van deze doelgroepen: de brancheverenigingen van de reders (KVNR, Vereniging van Waterbouwers en HISWA-RECRON) en de vakbond van de zeevarenden (Nautilus International). Er is met name langdurig met KVNR en Nautilus International gesproken over het waarborgen van de arbeids- en sociaalrechtelijke positie van zeevarenden in geval een schip met bemanning tijdelijk omvlagt.

3. Wat is het probleem?

Momenteel vindt de registratie van zeeschepen in eigendom plaats in een register bij het Kadaster. Op basis van deze registratie wordt de Nederlandse vlag aan schepen verleend. De Rnz maakt echter een scheiding tussen de teboekstelling van een schip en de verlening van de Nederlandse vlag. Als gevolg daarvan dient er naast het reeds bestaande register van het Kadaster een apart openbaar vlagregister te worden ingericht. In de onderhavige regeling wordt daarom nader uitgewerkt welke documenten en gegevens een reder aan dient te leveren bij een aanvraag om een schip in dat vlagregister te laten registreren. Dit zijn dezelfde gegevens en documenten als nu al worden ingediend bij de aanvraag van teboekstelling. Daarnaast wordt in de Regeling op hoofdlijn de inrichting en beveiliging van dit vlagregister vastgelegd.

Bovendien is in de Rnz opgenomen dat de Minister regels stelt over:

- de bescherming van de arbeidsrechtelijke positie van zeevarenden in geval een schip bareboat-out gaat;
- het in kennis stellen van zeevarenden en de betrokken organisaties van reders en zeevarenden indien bareboat-out verklaring wordt afgegeven.

Deze regels worden in onderhavige Regeling gesteld.

4. Wat is het doel?

Deze Regeling is een nadere uitwerking van de Rijkswet nationaliteit zeeschepen (Rnz), die in juni 2022 door het parlement is aangenomen.

De Regeling stelt hiertoe eisen aan:

- 1) de documenten en gegevens moeten worden overgelegd bij een aanvraag tot registratie van een zeeschip in het Nederlandse vlagregister;
- 2) de inrichting en beveiliging van dit vlagregister;
- 3) het borgen van de arbeids- en sociaalrechtelijke positie van zeevarenden als een schip tijdelijk onder de vlag van een andere vlaggenstaat gaat opereren (in vakjargon: als het schip 'bareboat-out' gaat);

4) de documenten en gegevens die moeten worden overgelegd voor het verkrijgen van een zogenaamde 'bareboat-out verklaring', die nodig is bij het invlaggen van een zeeschip in een andere vlaggenstaat terwijl de teboekstelling in Nederland blijft.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Op grond van de artikelen 91 en 94 van het VN-Zeerechtverdrag is elke partij bij dit verdrag onder meer verplicht een doeltreffende registratie van zeeschepen onder haar rechtsmacht te voeren en een adequate invulling te geven aan het vereiste van een 'wezenlijke band' tussen het zeeschip en de betrokken staat. Het tweede lid, onderdeel a, van artikel 94 van het VN-Zeerechtverdrag verplicht een verdragspartij tot het bijhouden van een register, dat de namen en bijzonderheden bevat van schepen die zijn vlag voeren. Tot de komst van de Rnz was dit register het scheepsregister bij het Kadaster, maar door de scheiding van teboekstelling en vlagverlening die de Rnz bewerkstelligt, is het nodig om een apart vlagregister op te richten. Het is aan de overheid om dit register op te richten en te beheren. De Rnz en de bijbehorende ministeriele regeling geeft invulling aan deze overheidstaak.

6. Wat is het beste instrument?

De Rnz bevat een aantal grondslagen die ertoe strekken om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen. Het beste instrument is bijgevolg het opstellen van een ministeriële regeling.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De Regeling heeft geen significante gevolgen voor burgers die geen zeevarende of reder, rompbevrachter of eigenaar van een zeeschip zijn.

De regeling heeft bovendien geen significante effecten voor reders en eigenaars die hun schip willen inschrijven in het Nederlandse register en/of in Nederland te boek willen stellen. De documenten en gegevens die overgelegd moeten bij een aanvraag tot registratie van een schip in het vlagregister veranderen niet ten opzichte van de huidige situatie, waarin het schip alleen in het register van het Kadaster wordt ingeschreven.

Door te werken vanuit de 1-loket-gedachte wordt bovendien voorkomen dat de reder of eigenaar door de scheiding van het teboekstellingsregister en het vlagregister dezelfde gegevens twee keer moet aanleveren.

De regeling zorgt er wel voor dat de arbeidsrechtelijke en sociaalrechtelijke positie van zeevarenden blijft geborgd als een schip met bemanning bareboat-out gaat. Bij bareboat-out kan het namelijk voorkomen dat tijdelijk wordt uitgevlagd naar een land dat een minder gunstige arbeidssituatie biedt aan zeevarenden dan die in Nederland. Mét bemanning bareboat-out gaan is overigens een uitzondering op de regel: normaalgesproken gaan schepen zonder bemanning bareboat-out.

Voor de reder/werkgever die bareboat-out gaat betekent dit dat hij zijn verplichtingen jegens de zeevarenden moet nakomen en dat hij ook moet aantonen dat hij dit gedaan heeft wanneer hij zijn schip na bareboat-out weer onder de Nederlandse vlag wil brengen.